

معاونت امور توانبخشی

دستورالعمل شرایط و ضوابط اختصاصی مراکز غیر دولتی توانبخشی
حرفه ای معلولین

(کارگاه تولیدی حمایتی تیپ یک)

(ظرفیت ۵۰ نفر)

۱۳۹۶

مقدمه :

در فرآیند آموزش و توانبخشی معلولین رسیدن به استقلال اقتصادی و اجتماعی از اهداف تعریف شده فعالیت های سازمان بهزیستی می باشد. برآیند این فعالیت ها رسیدن به مرحله ایست که توانخواه بتواند با استقلال نسبی در انجام قسمتی از یک حرفه توانایی کسب شده و بالقوه خویش را در راستای تولید یا ارائه خدمت به کار گرفته و در این زمینه موفق گردد. تنها در این صورت است که ایشان را از نیرویی سربار خانواده به فردی مولد و مفید جامعه که بتواند خود و خانواده اش را به طور نسبی اداره کند تبدیل نماید. بنابراین کارگاه تولیدی حمایتی - تیپ یک، مکانی است که این اهداف ظهور و بروز یافته و محلی برای گذار به محیط واقعی اشتغال و یا تثبیت در شغلی پایدار محسوب می گردد.

لذا، دستورالعمل حاضر به استناد قانون جامع حمایت از حقوق معلولان مصوب مجلس شورای اسلامی در سال ۸۳، ماده یک و تبصره های الف و ب ماده ۳، تحت عنوان "کارگاه تولیدی حمایتی" برای آماده سازی شغلی و گذار موفق بمنظور دستیابی به شغل پایدار و هدایت به سمت اجتماع طراحی شده است.

هدف :

هدف کلی از تاسیس و فعالیت کارگاه تولیدی حمایتی تیپ یک، کارآموزی و کارورزی در راستای توانمند سازی و کسب آمادگی های لازم برای حضور در شرایط شغل حمایت شده و دستیابی به شغل پایدار و رسیدن به خودکفایی نسبی اجتماعی و اقتصادی می باشد و اهداف جزئی تر می توانند حول موارد ذیل تبیین گردند.

۱- کسب نسبی استقلال اقتصادی - اجتماعی از طریق ایجاد آمادگی توانخواه برای آموزش مهارت های حین کار و دستیابی به شغل پایدار بعنوان کارگر حمایتی خواهد بود.

۲- آماده سازی آن دسته از توانخواهانی که شرایط خروج از چرخه خدمات توانبخشی حرفه ای و ورود به سایر خدمات حمایتی از جمله شرایط تیپ دو حمایتی را دارا می باشند .

ماده ۱

تعاریف

۱-۱: توانبخشی حرفه ای

توانبخشی حرفه ای به مجموعه ای از خدمات اطلاق می شود که به افراد دارای معلولیت های حسی حرکتی، ذهنی، روانی و افراد مبتلا به اختلال طیف اتیسم (مشروط به دارا بودن شرایط پذیرش) به منظور دستیابی آنان به مهارتها و توانمندیهای که برای آماده سازی و دستیابی به کار اشتغال حمایتی ارائه می گردد .

۱-۲: کارگاه تولیدی حمایتی

کارگاهی است که با تاکید بر نیازسنجی و بازار یابی برای تولید و عرضه محصولات و یا خدمات با کیفیت، برنامه ریزی شده و شرایط آموزش و اشتغال حمایتی را برای افراد معلول (توانخواه) فراهم می نماید. این کارگاه می تواند از کارگاه های مختلفی تشکیل گردد که نوع کارگاه و حرفه انتخابی بایستی به کمیته پذیرش شهرستان معرفی گردند^۱. در این کارگاه توانخواهان بصورت تلفیقی از انواع معلولیت حضور داشته و پس از طی دوره کوتاه آموزش های تابعی در حرفه مورد نظر به عنوان "کارورز و یا کارگر حمایتی" به فعالیت خواهند پرداخت .

^۱ انتخاب نوع کارگاه صرفاً با نظر مؤسس تعیین می شود.

تبصره ۱: نظر به اینکه در عرصه تولید محصولات به نیروی کار آموزش دیده بعنوان سرمایه اصلی مؤسسه تاکید می شود . لذا کلیه توانخواهان واجد شرایط اعم از افراد با معلولیت های ذهنی ، حسی - حرکتی، روانی مزمن ، اتیسم مشروط به دارا بودن شرایط کار می توانند در کارگاه های تیپ یک به صورت تلفیقی پذیرش و مشغول به کار شوند.

۳-۱: شغل پایدار

در این دستورالعمل حفظ شغلی که برای فرد ضمن دستیابی به استقلال مالی، حداقل به مدت یکسال از زمان شروع به کار، پایداری و دوام داشته باشد.

۴-۱: فرد معلول واجد شرایط عمومی پذیرش در کارگاه های تولیدی حمایتی

- در انجام فعالیت های شخصی و ارتباطی از توانائی لازم برخوردار باشد .
- توانخواهان ذهنی می بایست در سطح آموزش پذیر باشد .
- سن توانخواه بایستی ۱۴ سال به بالا باشد
- پذیرش انواع معلولین به صورت تلفیقی
- فرد توانائی یادگیری حرف و مشاغل را در کارگاه مذکور داشته باشد.

۵-۱: فرد معلول جویای کار

به فردی اطلاق می شود که ضمن دارا بودن شرایط عمومی پذیرش حرفه ای و اشتغال، به راحتی قادر به جذب در بازار کار نباشد. و از طریق کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال شهرستان در این نوع کارگاه ها مشغول به کار خواهند شد.

تبصره ۲ - نظر به اینکه فرد معلول ، با خواست و انگیزه فردی تمایل به حضور در کارگاه را دارد ، لذا، شایسته است تا از واژه "توانخواه" برای وی استفاده گردد.

۶-۱: آماده سازی شغلی توانخواه

فرآیندی از خدمات در حیطه توانبخشی است که طی آن فرد توانخواه برای دستیابی به شغل شایسته آماده شده و آموزش های لازم در حین کار را برای رسیدن به آمادگی و ورود به بازار کار و شغل معین دریافت می نماید و هر توانخواه متناسب با شغل و حرفه ی مشخص می تواند واجد شرایط اشتغال و بکارگماری باشد و آماده به کار محسوب می شود. آموزش های لازم مشتمل بر چهار بخش می باشد :

- آموزش های مهارت های زندگی (LSE)
- آموزش مهارت های ارتباطات موثر در حین کار
- آموزش های کارآفرینی ، کسب و کار و تشخیص فرصت
- آموزش مهارت های فنی و تابعی از حرفه مشخص

شایان ذکر است که آموزش های مذکور بر اساس "دستورالعمل ابلاغی آماده سازی شغلی " با هماهنگی دبیر خانه ستاد اشتغال از طریق کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال شهرستان پیش بینی و حسب مورد از طریق مراکز غیر دولتی اجرائی خواهد شد.

۷-۱: آموزش های تابعی

مجموعه ای از مهارت ها اطلاق می شود که برای آموزش و یادگیری حرفه های معین و در دستیابی فرد به شغل و حفظ آن مورد نیاز است. اهم این مهارت ها مشتمل اند بر آموزش مهارت های فنی و حرفه ای ، مهارت های شناختی (حل مشکل ، تصمیم گیری و ...) می باشد .

آموزش های کارگاهی به دو مفهوم "فعالیت"^۲ و "وظیفه" تأکید دارد.
تعریف فعالیت :

۸-۱: دوره کارآموزی

دوره ای است بین ۱ الی ۶ ماه که با معرفی توانخواه به کارگاه حمایتی تولیدی آغاز می شود و توانخواه در این دوره ضمن گذراندن آموزش های تابعی و مقدماتی جهت اشتغال و یا حضور در کارگاه تولیدی حمایتی آماده می شود.
تبصره ۳: در "دوره کارآموزی" توانخواه هیچ مبلغی را دریافت نمی نمایند.

۹-۱: دوره کارورزی

در این دوره توانخواه ضمن آشنایی بیشتر با ماهیت کار و نحوه انجام وظایف مربوطه، در مسیر فرآیند تولید قرار گرفته و آموزش های تکمیلی تر را در حین انجام کار دریافت می کند (آموزش های توأم با کار)^۳ عبارتی فرد توانخواه در دوره کارورزی مهارت های لازم جهت استقلال نسبی در انجام فرآیند کاری را کسب می نماید. در دوره کارورزی، هر کارگاه بایستی معادل حداقل ۲۰٪ از یارانه دریافتی را به عنوان دستمزد (پول توجیبی)^۴ براساس میزان کارائی و اثربخشی در تولید بصورت میانگین به حساب تمامی توانخواهان پرداخت نماید.

۱۰-۱: کارگر حمایتی

به فردی گفته می شود که بعلت نوع یا شدت معلولیت، میزان عملکرد وی در کار (از لحاظ کمیت و کیفیت تولید یا ارائه خدمات) کمتر از افراد عادی بوده و با حمایت ، آموزش و آماده سازی در حرفه معین می تواند شرایط ورود به محیط های اشتغال حمایتی را داشته باشد .
توانخواه (واجد شرایط) بایستی دوره های آموزش تابعی از مهارت خاص را طی نموده و به عنوان فرد آماده به کار به تائید کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال شهرستان رسیده باشد.

تبصره ۴: توانخواه واجد شرایط حضور در کارگاه های تولیدی حمایتی از نظر کارکردی، توانائی های کمی نسبت به افراد معلول شاغل در واحد های صنفی - تیپ دو را دارا می باشد.

۱۱-۱: کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال

کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال در سطح استان و شهرستان که محوریت فعالیت های پذیرش حرفه ای را در سه سطح پذیرش ، هدایت و نظارت را برعهده دارد را تشکیل می گردد.

۱۲-۱: نحوه ادغام و تبدیل شدن به مرکز جامع

- صرفا ادغام کارگاه تولیدی حمایتی تیپ یک با مرکز حرفه آموزی بلامانع است و امکان ادغام کارگاه با مرکز پیش حرفه ای وجود ندارد.

- در صورت جامع شدن کارگاه، آموزش توانخواهان در حین انجام کار به آنان ارائه می گردد.

² Activity

³ Train on Job

⁴ Pocket Money

ماده ۲

ضوابط پذیرش و شرایط خروج از چرخه خدمات

۲-۱: ضوابط پذیرش

۲-۱-۱- توانخواه متقاضی، پس از انجام مراحل ارزیابی، راهنمایی و مشاوره شغلی و آماده سازی شغلی با معرفی کمیته توانبخشی و اشتغال شهرستان به کارگاه تولید - حمایتی تیپ یک معرفی می گردد.

تبصره ۱: دستورالعمل ضوابط پذیرش به استان ارسال می گردد.

۲-۱-۲- کارگاه بطور مستقیم مجاز به پذیرش معلول جوای کار تحت عنوان "کارگر حمایتی" نمی باشد.

۲-۱-۳- در کارگاه های تولید حمایتی تیپ یک، کلیه توانخواهان با انواع با معلولیت های جسمی - حرکتی، حسی، ذهنی و روانی مزمن و اوتیسم برای طی دوره های "کارآموزی - کارورزی و یا بعنوان کارگر حمایتی" پذیرفته شده و بر پذیرش تلفیقی آنان (برحسب نوع معلولیت) تاکید می گردد.

۲-۲: شرایط خروج از چرخه خدمات (گذار موفق)

۲-۲-۱- شرط خروج توانخواه از کارگاه تولیدی حمایتی تیپ یک بر اساس طول دوره های کارآموزی و کارورزی و میزان آمادگی وی در زمینه های اشتغال و انتقال به سایر مراحل اشتغال حمایتی می باشد.

۲-۲-۲- اگرچه کارگاه تولیدی حمایتی را می توان یک محل کار دائمی برای فرد معلول تلقی نمود، لذا در هر زمان که موقعیت کاری مناسب تری برای وی مهیا شود، می تواند با نظر کمیته توانبخشی حرفه ای شهرستان اقدام گردد.

۲-۲-۳- کلیه توانخواهانی که توان آموزش حرفه معینی را برای دستیابی به شغل حمایتی نداشته باشند، با نظر کمیته توانبخشی حرفه ای شهرستان بایستی به مراکز توانبخشی حرفه ای (حرفه آموزی) انتقال پیدا کنند (بررسی در این مرحله حداکثر تا سه ماه پس از معرفی به کارگاه بایستی انجام پذیرد).

۲-۲-۴- در صورت درخواست توانخواه و یا ولی قانونی وی مبنی بر ترخیص وی، در این صورت کارگاه مورد را کتباً به کمیته توانبخشی حرفه ای شهرستان اعلام نماید و تصمیم گیری خواهد شد. بدیهی است که کمیته توانبخشی شهرستان در اولین فرصت نسبت به جایگزینی وی اقدام خواهد نمود.

۲-۲-۵- پس از ترخیص موفق افراد از کارگاه تیپ یک و ارجاع آنان به کارگاه حمایتی تیپ دو یا سایر موارد، کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال شهرستان نسبت به تکمیل ظرفیت مرکز اقدام خواهد نمود.

ماده ۳

روند ارائه خدمات در کارگاه

۳-۱- ساعت فعالیت کارگاه در روزهای هفته از ۸ صبح تا ۱۴ به استثناء روزهای پنجشنبه که از ساعت ۸ تا ۱۲ می باشد، در صورت نیاز و موافقت استان و آمادگی کارگاه با ارائه مجوز کتبی، افزایش ساعت فعالیت منوط به رعایت پرداخت حقوق و دستمزد پرسنل و افزایش دستمزد توانخواه تا ۳۰٪ یارانه، تا ساعت ۱۷ بلامانع است.

تبصره ۱: بر اساس تصویب استانداری استانهای کشور و شرایط اقلیمی مبنی بر تغییر ساعات رسمی کار ادارات دولتی (منطبق با تغییر ساعات فعالیت در استان) زمان شروع و خاتمه فعالیت های کارگاه قابل تغییر خواهد بود.

تبصره ۲: چنانچه کارگاه تمایل به همکاری خارج از ساعت متعارف (در طی ایام هفته) با تعداد معدودی از توانخواهان داشته باشد، مشروط به رعایت ضوابط بالا، با کسب مجوز کتبی از بهزیستی شهرستان می تواند اقدام نماید .

۳-۲- یک وعده چاشت و یک وعده غذا که در کارگاه طبخ شده باشد طبق برنامه غذایی ماهیانه تهیه و سرو گردد.

۳-۳- کارگاه مجاز به فروش محصولات تولید شده می باشد .

۳-۴- بطور کلی، کارگاه موظف است، معادل حداقل ۲۰٪ از یارانه دریافتی را به عنوان دستمزد (پول توجیبی) براساس میزان

کارائی و اثربخشی در تولید بصورت میانگین به حساب تمامی توانخواهان پرداخت نماید. (که براساس جدول ماده ۱۱ مراحل آن به تفکیک تبیین شده است).

۳-۵- کارگاه موظف است تا ضمن رعایت دقیق مراحل کارآموزی و کارورزی، مشروط به آمادگی لازم توانخواه با نظر کمیته، نسبت به تبدیل وضعیت توانخواه به کارگر حمایتی اقدام نماید و درنهایت کارگاه های تولیدی حمایتی می توانند با پذیرش توانخواهان به صورت کارگر حمایتی به کارگاه های تیپ دو تبدیل وضعیت داده و از تسهیلات آن بهره مند شوند.

۳-۶- کارگاه موظف به تأمین بیمه توانخواهان و پرسنل به شرح ذیل می باشد:

۳-۳-۱- تأمین بیمه حوادث کار و مسئولیت برای توانخواهان و پرسنل کارگاه الزامی است .

۳-۳-۲- تأمین بیمه بازنشستگی برای کارگران حمایتی (تیپ دو - به استناد دستورالعمل مربوطه) و پرسنل کارگاه

۳-۷- پذیرش کارگران حمایتی تیپ ۲ در کارگاه تولیدی حمایتی با رعایت ضوابط و شرایط مربوطه بلامانع است .

۳-۸- بمنظور حمایت از فرد معلول هزینه ایاب و ذهاب فرد معلول، بهزیستی استان و شهرستان می تواند براساس شیوه نامه های مصوب اقدام نماید.

۳-۹- در اجرای این آئین نامه خانواده وجهی پرداخت نخواهد نمود.

۳-۱۰- کارگاه موظف است مبلغ معادل با دستمزد فرد را در حساب بانکی که برای وی افتتاح و اعلان می گردد بطور ماهیانه واریز و لیست چاپی یا رو نوشت فیش پرداختی را به بهزیستی شهرستان اعلام نماید.

ماده ۴

شرایط تخصصی مؤسس و مسئول فنی

۴-۱: شرایط تخصصی مؤسس (صاحب امتیاز)

دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای پزشکی، کارشناسی مرتبط به امور توانبخشی (کاردرمانی، فیزیوتراپی، گفتار درمانی، شنوایی سنجی، بینایی سنجی، ارتوپدی فنی)، روانشناسی و علوم تربیتی با داشتن حداقل ۲ سال سابقه کار مرتبط، کارشناسی ارشد در رشته های فنی و مهندسی، مدیریت (در رشته مربوطه)، کارآفرینی و حداقل یک سال سابقه کار داشته باشد.

تبصره: متقاضیان برای تأسیس کارگاه تولیدی حمایتی بایستی طرح کسب و کار^۵ اولیه خود را به کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال ارائه نمایند.

۴-۲: شرایط تخصصی مسئول فنی

دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی فنی و مهندسی، کشاورزی، صنایع (مرتبط با نوع حرف کارگاه) در اولویت اول باشند و دارا بودن سایر مدارک تحصیلی با دارا بودن مدارک آموزشی و گواهی های مرتبط در اولویت بعدی بلامانع است.

^۵ Business Plan (B.P)

تبصره ۱: نظر به اینکه هدف از فعالیت کارگاه ها نهایتاً تولید و ایجاد اشتغال می باشد و نیز وجود مسئول فنی که دارای سه ویژگی تخصص، مهارت و تجربه کافی الزامی می باشد، لذا، رشته تحصیلی مسئول فنی بایستی با نوع فعالیت کارگاه هماهنگی و همخوانی داشته باشد.

تبصره ۲: کارگاه می تواند تا ایجاد تغییرات در شرایط مسئول فنی، از مسئولین قبلی با هماهنگی کمیته تا یکسال استفاده نماید، بدیهی است طی دوره های آموزشی و اخذ گواهی مهارتی برای آنان الزامی است.

تبصره ۳: در کارگاه هایی که اکثریت افراد پذیرفته شده شرایط کار از معلولین روانی مزمن می باشند، ترجیحاً مدارک تحصیلی موسس در رشته های روانپزشکی، پزشک عمومی و کارشناس ارشد روان پرستاری، روانشناسی و کاردرمانی باشد.

ماده ۵

نوع آموزش،

نظر به اینکه آموزش از وظایف ذاتی کارگاه می باشد، لذا به دو قسمت کارآموزی و کارورزی طبقه بندی می شود:

۵-۱: نوع آموزش

۵-۱-۱- کارآموزی: آموزش های لازم جهت آشنایی و آماده سازی جهت شروع کارورزی

نظر به اینکه فرد (واجد شرایط کار) قبلاً دوره های آموزشی و آماده سازی مقدماتی را گذرانده است، بمنظور آموزش و توجیه بیشتر نوع حرفه مورد نظر بایستی دوره هائی را به نیز شرح ذیل بگذراند:

۵-۱-۲- آموزش هایی که به وظایف شغلی کارگر مربوط می شود. (آموزش های تابعی)

۵-۱-۳- آموزش مهارت های اجتماعی و رفتار کاری، مهارت های زندگی، آداب کاری، اصلاح ارتباطات که سبب ارتقاء مزیت شغلی آنان در محیط کار خواهد شد.

۵-۱-۴- هر مرکز مجاز به راه اندازی کارگاه های تولیدی حمایتی متناسب با نوع و حرف و ظرفیت مرکز، منطبق با بوم و فرهنگ منطقه با اطلاع کمیته توانبخشی و اشتغال حرفه ای شهرستان خواهد بود.

۵-۱-۵- در صورت توانمندی کارگر شاغل پس از کسب مجوز و با نظارت کمیته پذیرش شهرستان، مرکز می تواند وی را در محیطی خارج از محل کارگاه (در شرایط محیط کاری) مشغول نماید (اشتغال حمایت شده).

تبصره ۱: هر کارگاه بر اساس ظرفیت مجاز به رعایت موارد فضا و ایمنی و بهداشت فردی و گروهی می تواند تشکیل شود.

۵-۲: طول مدت آموزش

۵-۲-۱- دوره کارآموزی که مدت آن ۶ ماه خواهد بود.

۵-۲-۲- طول مدت کارورزی از ۶ ماه کارآموزی به مدت ۶۰ ماه (از زمان ابلاغ این دستورالعمل برای توانخواهان جدید) می باشد و بایستی معادل ۲۰٪ مبلغ بارانه به وی پرداخت گردد.

تبصره ۱: پس از گذراندن دوره های فوق چنانچه توانخواه از نظرنوع کار، علائق، استعداد فردی، رفتار متقابل اجتماعی، شرایط برای ادامه روند فعالیت وی مهیا باشد با تأیید مسئول فنی یا مؤسس مرکز فرد بعنوان کارگر حمایتی به کمیته توانبخشی و اشتغال شهرستان معرفی می شود. قابل ذکر است که در این مرحله بایستی مبلغی معادل ۳۵٪ یارانه دریافتی به وی پرداخت شود.

تبصره ۲: چنانچه توانخواه پس از طی دوره های کارآموزی و کارورزی توان، آمادگی و شرایط لازم برای تبدیل به کارگر حمایتی را کسب نکرده باشد، کمیته توانبخشی شهرستان می تواند نسبت به ادامه فعالیت در کارگاه مجوز لازم را صادر نماید.

تبصره ۳: آموزش مهارت های زندگی، آداب کاری، اصلاح ارتباطات اجتماعی در طولانی مدت و به مرور برای کارگر حمایتی یا خانواده وی از سوی بهزیستی شهرستان به مرکز ارائه و بایستی آموزش داده شوند.

ماده ۶

نیروی انسانی

تعداد پرسنل پیشنهادی در رده های مختلف مربوط به کارگاه با ظرفیت ۵۰ نفر توانخواه بوده و لذا در کارگاه های با ظرفیت بالاتر یا پایین تر نیروی انسانی به نسبت تغییر می یابد.

- مسئول فنی بصورت تمام وقت
- کارشناس روانشناسی (۳ روز در هفته مطابق با ساعت کار کارگاه)
- استادکار حداقل با مدرک دیپلم دارای گواهینامه مهارت فنی از مراکز آموزشی معتبر، تایید کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال شهرستان و یا کارشناسی در رشته های حرفه ای به ازای هر کارگاه یه استادکار
- آشپز یک نفر
- خدمه یک نفر
- خرید خدمت تخصصی توانبخشی و پزشکی (حسب مورد)
- کارشناس بازاریابی (حسب مورد)
- حسابدار (حسب مورد)

تبصره ۱: کارگاه می تواند از افراد یا توانخواهانی (با اخذ مجوز سازمان بهزیستی و کمیته توانبخشی حرفه ای و اشتغال) که توانائی آموزش یا تولید را بعنوان مربی دارا باشند، با حذف یارانه بعنوان پرسنل استخدام نمایند و همانند سایر پرسنل از مزایا و حقوق بهره مند خواهند بود.

تبصره ۲: در فعالیت های کارگاهی سمتی تحت عنوان "مدیر داخلی" وجود ندارد و از سوی سازمان پذیرفته نیست.

تبصره ۳: صاحب امتیاز نمی تواند در یک کارگاه بیش از دو سمت داشته باشند.

تبصره ۴: مسئول فنی می تواند صاحب امتیاز باشد، لیکن نمی تواند بعنوان کارشناس یا مربی در کارگاه فعالیت نماید .

ماده ۷

شرح وظایف نیروی انسانی

۷-۱: وظایف مؤسس (صاحب امتیاز)

- حضور متناوب در مرکز، اقامت در شهرستان دارای مجوز فعالیت و ثبت امضاء در دفتر حضور و غیاب مرکز.
- تعیین و معرفی مسئول فنی واجد شرایط به سازمان بهزیستی
- رعایت شئونات اسلامی ، اخلاقی ، مسائل حرفه ای و موازین حقوقی و قانونی
- پاسخگویی به شکایات مطروحه از کارگاه و افراد شاغل در آن
- انعقاد قرارداد با پرسنل واجد شرایط تحت نظارت مسؤل فنی
- رعایت قانون کار جمهوری اسلامی ایران در مورد کارکنان شاغل در مراکزی که مشمول تبصره ماده ۳ قانون جامع حمایت از حقوق معلولان نمی باشند.
- پرداخت به موقع حقوق و مزایای و سنوات مسئول فنی و کارکنان کارگاه طبق قرارداد منعقد و براساس قوانین نافذ حسب مورد و واریز به حساب بانکی آنان.
- تأمین کلیه مایحتاج و هزینه های کارگاه به پیشنهاد مسئول فنی
- تامین اقدامات لازم جهت توانمندسازی و ارتقاء کیفیت زندگی توانخواهان
- اقدامات جهت بیمه مسئولیت فنی توانخواهان و کارکنان کارگاه

- تامین استانداردهای خدماتی، بهداشتی و فنی کارگاه اعم از ساختمانی، تجهیزاتی، ایمنی، توانبخشی و ...
- تسلط و اجرای دقیق مفاد دستورالعملها، ضوابط و مقررات ابلاغی از بهزیستی
- افتتاح حساب بانکی به نام کارگاه یا صاحب امتیاز در یکی از بانک های کشور و ثبت و ضبط کلیه اسناد مالی کارگاه
- مسئولیت صلاحیت تخصصی، اخلاقی و فردی نیروی انسانی در ساعات حضور در کارگاه
- کلیه مسئولیت توانخواهان در داخل کارگاه بر اساس ماده ۲۶ دستور العمل بر عهده مسئول فنی می باشد.
- نظارت بر فرآیند بازاریابی، ثبت سفارشات، کیفیت تولید و فروش محصولات
- و سایر وظایف مندرج در دستور العمل ضوابط و مقررات عمومی تأسیس مراکز غیر دولتی

۷-۲: وظایف مسئول فنی

- سرپرستی و نظارت کامل بر ارائه خدمات آموزشی و توانبخشی کارگاه و رعایت استاندارد های علمی و حرفه ای مندرج در دستور العمل های سازمان بهزیستی
- حفظ سلامت جسمی و روانی گروه هدف و اقدام در جهت بازتوانی و توانمند سازی آنان
- جلوگیری از دخالت افراد غیر مجاز در امور فنی کارگاه
- اعلام گزارش مشکلاتی که در روند توانبخشی گروه هدف ایجاد ختلال نماید به اداره بهزیستی شهرستان مربوطه
- اعلام نیاز های کارگاه به موسس و درخواست تامین آنها
- ثبت گزارش هفتگی و ماهانه، حفظ مستندات مربوطه
- نظارت دقیق بر تشکیل پرونده های پرسنلی، همچنین پرونده های حمایتی (اجتماعی) و توانبخشی برای گروه هدف در کارگاه و درج اقدامات به عمل آمده و خدمات ارائه شده به آنها
- حضور فعال و مستمر در ساعات اداری و در صورت نیاز و ضرورت در سایر اوقات حسب مورد
- حفظ و رعایت استانداردهای خدماتی، بهداشتی، و فنی مرکز اعم از ساختمانی، تجهیزاتی، ایمنی، توانبخشی و ...
- همکاری با کارشناسان ناظر اعزامی از معاونت امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور، استان و شهرستان ها - کمیسیون صدور پروانه های بهزیستی و دفتر بازرسی و حراست سازمان
- اعلام بیماریهای واگیر دار خدمت گیرندگان (سل، وبا، هیپاتیت، ایدز و ...) طبق دستور العمل های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به بهزیستی شهرستان
- انجام مکاتبات رسمی و اداری
- رعایت و تسلط کامل بر مفاد کلیه دستورالعمل ها، ضوابط و مقررات ابلاغی از سازمان
- بررسی و رسیدگی به شکایات مطروحه از کارگاه که در حوزه اختیارات مسئول فنی قرار دارد
- کنترل و نظارت بر نحوه پذیرش و ترخیص گروه هدف

- ارسال آمار ماهیانه به سازمان بهزیستی جهت اخذ یارانه
- نظارت و کنترل پرونده های آموزشی، توانبخشی ، گروه هدف
- برنامه ریزی جهت امور فوق برنامه و فعالیتهای تفریحی
- در صورت وجود بازار یاب و حسابدار نظارت بر فعالیت های آنان
- و سایر وظایف مندرج در دستور العمل ضوابط و مقررات عمومی تاسیس مراکز غیر دولتی

۳-۷: وظایف استاد کار

- با توجه به توانائی هر فردتوانخواه بعنوان کارآموز نسبت به تقسیم کار و آموزش مراحل مربوطه بصورت تصویری و شماتیک در محل اقدام نماید.

- ارائه آموزش های تکمیلی در حین انجام کار به توانخواه
- سرپرستی و نظارت بر فعالیت های توانخواه در کارگاه در مرحله کارورزی
- همکاری با سایر اعضاء برای پیشبرد اهداف
- گزارش نواقص اجرای کار ، ابزار و لوازم مورد نیاز ، مشکلات جاری در محل کارگاه به مقام مافوق

۳-۷: وظایف کارشناس روانشناسی

- ارزیابی بالینی
- تشکیل پرونده ارزیابی رفتاری ، روانی (بر اساس ب - ۳-۱ موجود در محتوی پرونده) و تعیین پیش آگهی ، هدف و برنامه درمانی توانخواهان .
- همکاری با تیم توانبخشی در تدوین طرح آموزش و پیشرفت فردی
- مصاحبه و مشاوره با فرد و خانواده
- ارزیابی دوره ای ۶ ماهه
- گروه درمانی
- آموزش مهارت های روانی - اجتماعی به فرد و خانواده (مهارت های برقراری ارتباط ، حل مسئله ، مقابله با فشار روانی، مدیریت بحران و...)
- آموزش به استادکاران کارگاه در خصوص فعالیت های روانشناسی ، مهارت های زندگی ، ارتباط موثر و نظارت بر حسن اجرای آن

ماده ۸

فضای فیزیکی (با ظرفیت ۵۰ نفر)

- فضای مناسب جهت اتاق مدیریت یا مسئول فنی کارگاه و محل نگهداری پرونده پرسنل و توانخواهان حداقل ۱۲ متر مربع.
- اتاق روانشناس حداقل ۹ متر مربع
- متراژ و سرانه فضای برای محیط های فنی حرفه ای حداقل ۳ متر مربع در فضای باز و حداقل ۱/۵ متر مربع برای فضاهای مسقف. (بر اساس نوع فعالیت مشخص می گردد)
- فضای مناسب جهت کارگاه تولیدی یا خدماتی ، متناسب با نوع حرف تعیین می گردد.
- سرویس بهداشتی ۲ عدد ایرانی و یک عدد فرنگی هر کدام دارای روشویی جدا.
- آشپزخانه و سالن غذا خوری و فضا های عمومی

تبصره ۱: بدیهی است نظر به تنوع فعالیت ها در سطوح خدماتی، اقتصادی ، کشاورزی و ... و از آنجا که کارگاه محدودیتی در زمینه انتخاب نوع حرف ندارد ، لذا تعیین ظرفیت کارگاه متناسب با نوع حرفه و فضای مورد نیاز تعریف می گردد.

تبصره ۲: مناسب سازی فضا و موقعیت شغلی کارگر حمایتی در کارگاه بایستی متناسب با شرایط و رفع موانع کاری وی تعیین گردد.

ماده ۹

تجهیزات و لوازم

نظر به تنوع حرف در کارگاههای تولیدی حمایتی ضروری است نسبت به تامین تجهیزات متناسب با تعداد توانخواهان تعیین گردد. کارگاه موظف است نسبت به ایمن سازی وسایل و تجهیزات کارگاه اقدامات لازم را به عمل آورد .

تجهیزات کارگاهی و اداری

- قفسه نگهداری پرونده پرسنل و توانخواهان
 - تلفن و فکس کامپیوتر متصل به اینترنت
 - کارگاه می بایست مجهز به دوربین مدار بسته باشد (مطابق دستورالعمل شرایط و ضوابط عمومی)
 - سایر ملزومات اداری مورد نیاز
- تبصره:** هر کارگاه موظف به دریافت تأییدیه از مراجع ذی صلاح پیش از آغاز به کار می باشد.

ماده ۱۰

ارگونومی و مناسب سازی محیط کار

ارگونومی عملی است که به رابطه انسان با کار می پردازد و هدف آن افزایش و بهبود ایمنی - بهداشت و سلامتی و راحتی و کارایی انسان است. با توجه به نقش محیط کار در کار و بهره وری و با توجه به اصول ارگونومی که ضامن سلامتی توانخواهان در فضای حرفه و آموزی کارگاهی می شود رعایت موارد ذیل موکدا توصیه می گردد^۶:

- مناسب بودن وضعیت روشنایی کلاس ها
- رعایت اصول ارگونومی و امکانات محیطی از جمله: نصب تهویه عمومی ، سرویس های بهداشتی
- رعایت تناسب نوع میز و صندلی مورد استفاده در کلاسهای حرفه آموزی با شرایط فیزیکی توانخواهان

^۶ : به استناد شیوه نامه ارگونومی مراکز محیط کار به شماره نامه ۷۰۰/۹۵/۱۴۳۷۰ مورخ ۱۳۹۵/۸/۱۹ از معاونت امور توانبخشی بهزیستی کشور

- تنظیم ارتفاع سطح وسایل و تجهیزات آموزشی با وضعیت فرد توانخواه
- توجه به حرکات تکراری و وضعیت ثابت طولانی مدت
- استفاده از سطح شیبدار با زاویه مناسب در محل های غیر هم سطح

ماده ۱۱

نحوه پرداخت به توانخواهان در کارگاه های تولیدی حمایتی تیپ یک

مرحله	مدت زمان	دستمزد پرداختی	توضیحات
مرحله اول - دوره کارآموزی	از بدو پذیرش حداکثر تا شش ماه	بدون پرداخت دستمزد	مرحله کارآموزی و اجرای تمرین کاری می باشد.
مرحله دوم - دوره کارورزی	حداکثر ۶۰ ماه	- پرداخت دستمزد معادل ۲۰٪ میانگین مبلغ یارانه دریافتی (از ۸ صبح تا ساعت ۱۴)	مرحله کارورزی - توانخواه کار معینی را آموخته و وارد چرخه تولید یا خدمات می شود.
مرحله سوم - کارگر حمایتی تیپ یک	نامحدود	معادل ۳۵٪ مبلغ یارانه دریافتی (از ۸ صبح تا ساعت ۱۴)	مرحله توانمند سازی اقتصاد حمایتی - توانخواه بعنوان کارگر حمایتی محسوب شده و می تواند وارد اشتغال مشابه در همان محل یا بعنوان کارگر حمایتی در کارگاههای تیپ دو مشغول به کار شود. در این مرحله ضمن تغییر وضعیت یارانه بگیری وی در کارگاه بایستی بر اساس دستورالعمل های ابلاغی تیپ دو قرارداد کاری با وی منعقد گردد.